

Kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački
Homilija na danjoj Misi
Zagreb, Katedrala, Božić 2016. godine.
Liturgijska čitanja: *Iz 52,7-10; Heb 1,1-6; Iv 1,1-18*

Draga braće i sestre!

1. Prva svetkovina drevnog kršćanstva, nije Božić, nego Uskrs, to će reći slavlje smrti i uskrsnuća Gospodina našega Isusa Krista. Uskrs je i danas najveća svetkovina liturgijske godine. U vazmenom otajstvu Crkva je od početka slavila Božji spasiteljski događaj; da je Bog u Isusu za čovjeka i s čovjekom, Emanuel – Bog s nama. Naime, svi kršćanski blagdani imaju svoje polazište i vrhunac u vazmenom otajstvu smrti i uskrsnuća Isusa Krista.

Sam blagdan Isusova rođenja pojavio se u kršćanskoj liturgiji krajem trećeg stoljeća. Tim se blagdanom ujedno slavilo i otajstvo Bogočovjeka Krista, a ne samo Isusovo povijesno rođenje u Betlehemu. Svetkovina Božića od početka je označena promatranjem utjelovljenja Sina Božjega, ali i čovjeka koji postaje Božji, jer u vjeri prima Riječ koja je tijelom postala.

2. Rođenjem Isusa Krista od Djevice Marije u Betlehemu za povijest čovječanstva počinje novo vrijeme u kojem se nebesko spaja sa zemaljskim. Bog, koji se u Starome Zavjetu objavio izabranome narodu, govoreći mu *više puta i na više načina po prorocima* (Heb 1,1), u Isusu Kristu progovorio nam je konačnom i potpunom Riječju. »Krist, Sin Božji koji je postao čovjekom, jest jedina, savršena i nenadmašiva Očeva Riječ. U njemu nam Otac kaže sve, i neće biti druge riječi do ove« (KKC, 65).

U božićnome slavlju isповijedamo prihvaćanje objavljene istine o Bogu, o Bogočovjeku, a time i o čovjeku, o svijetu, o sebi. Božić je blagdan za sve ljude, za čitavo čovječanstvo. Za nas kršćane Božić je događaj spasenja u kojem se preporođamo, ponovno oživljujemo u ljubavi, slaveći Boga koji se rađa, da bi bio vidljiv, blizak; da bi po Isusu Kristu svima bio spoznatljiv, da bi nas približio Bogu i sebi i drugim ljudima.

3. Otajstvo Božića je puno više od prigodnoga slavlja po kojem bi se uspjelo oživjeti lijepe osjećaje i na trenutak pobjeći od težine svakidašnjih briga. Božić je poveznica, snaga novog početka, da bi se bolje razumjela vrijednost ljudske osobe i stvorenoga svijeta, kao i vrijednost ljudske povijesti. Kristovo utjelovljenje je uporište za nove pothvate koji izviru iz susreta Boga i čovjeka u Božiću.

Ljepota Božića leži baš u toj istini da je u Isusu susret početka i završetka, odnosno završetka koji je i novi početak s Bogom. Jer, početak života nalazi se u Životu, a nipošto u naukama koje izražavaju svoja mišljenja o njemu ili ga tumače prema vlastitim prohtjevima. Omalovažavanje vrijednosti tog božansko-ljudskoga susreta donosi žrtvovanje stvarnosti i istine koje čovjeku daju radost.

Otajstvom utjelovljenja Božjega Sina, rođenjem Isusa Krista, objavljena nam je i darovana mogućnost življenja tog susreta. Razlog naše radosti i zahvale nalazi se u daru Božjega dolaska k nama. Papa Franjo poziva svakog kršćanina, bez obzira u kakvim okolnostima živio, da u ovome vremenu obnovi osobni susret s Kristom ili da odluči susresti se s Bogom i Boga tražiti bez prestanka. Nitko nema razloga misliti da taj poziv nije za njega, jer nitko nije isključen iz radosti koju je donio Isus (usp. EG, 3).

4. Slavlje Rođenja Gospodinova traži otvorenost, jednostavnost i poniznost. Onaj tko se zatvara u sebe ostaje uskraćen za ljepotu susreta. Onaj tko ne ljubi bližnje, ostaje u tami (usp. I Iv 2,11; 3,14) i nije upoznao Boga. Time propušta mogućnost upoznavanja drugih ljudi, dok nas je Bog došao zbližiti, dopuštajući da budemo i pastiri i mudraci, čas u zanosnom pjevu Bogu na slavu, čas u dubokom klanjanju Djetetu u jaslama.

Božić pokazuje da nije riječ o nejasnom odnosu čovjeka i Boga, nego o nečemu sasvim novom, što daje sigurnost u trenucima tame i neizvjesnosti. Svi koji u poniznosti susretu Dijete Isusa nalaze radost i šire mir. Zato sve vas, dragi vjernici, misleći posebno na sve koji trpe i osjećaju težinu života, pozivam na osobni susret s Božićem, a to je najkraći put do radosti, kako za nas same tako i za ljude koje susrećemo.

Evangelje ima i svoju društvenu dimenziju. Današnji nam svijet nameće obrambene stavove: sumnjičavost, nepovjerenje, strah od drugih, strah da ćemo izgubiti svoju privatnost. Nasuprot tome kršćanski nas ideal poziva da nadiđemo te zapreke. Kršćanin je po vjeri pozvan uvijek se iznova upuštati u rizik susreta s drugim, s njegovim radostima i nadama, bolima i tjeskobama.

5. Događaj istinskog susreta ljudi odlikuje se nesebičnošću i zajedništvom onih koji se susreću; dokida strah, otvara prostore onima koje su drugi isključili; očituje milosrđe i služenje kao način življenja; uvijek iznova skreće pozornost na dar i potiče na darivanje. Susret razvija osjetljivost za potrebe bližnjih.

Osjećamo da nam u Crkvi, a posebno u hrvatskom društvu, trebaju istinski susreti, razgovori, zajednička traženja i nastojanja. Suočeni smo s novom potrebom za susretima, iskrenim dijalogom. Dobro je izaći iz sebe i povezati se s drugima. Susret zahtijeva odricanje od sebičnosti, veće poznavanje drugih, blagost i dobrostivost; jasnoću vlastitoga identiteta.

Čovjek je rođen za susret i svako udaljavanje od njega narušava, ne samo njegov izvorni poziv, nego nagrduje i sliku koju je Bog po ljudima ostavio svijetu. Ali, treba reći i to da se dobri plodovi susreta ne mogu očekivati ondje gdje je polazište nepoštivanje drugoga i sebičnost, zlonamjernost ili neistina. O tome svjedoče biblijske stranice vezane uz Kristov dolazak na svijet. Naime, »istinska vjera u utjelovljenog Božjeg Sina je neodvojiva od sebedarja, od pripadnosti zajednici, od služenja, od pomirenja s drugima« (*Papa Franjo, EG, 88*).

6. Iz otajstva Utjelovljenja, iz smisla Božića, izrasta i naša vjernička odgovornost i nužnost zauzimanja za dobro čovjeka i svega društva. Božić, naime, obvezuje i pokazuje do čega nam je stalo, što nam je važno. I dok će mnogi reći da je Božić blagdan obitelji, slobodno se u svojoj Domovini pitamo što činimo za obitelj. Jednako tako, velik će se broj ljudi složiti da je u životu najvažnija obitelj i obiteljske veze, ali ponašamo li se tako da ih gradimo, učvršćujemo, štitimo ili se mirimo s time da se obitelji razgrađuju, da se brakovi razaraju, da djeca nemaju okrilja zdravoga odrastanja.

Božić nas poziva na ozbiljno razmišljanje i na molitvu da kao pojedinci i narod ne budemo nemarni. Bog nam je dao milost da, kao pojedinci i kao narod, proživimo iskustva koja jasno svjedoče o tome koliko je vrijedna i plodonosna istina, pouzdanje u Boga, oslonjenost na vjeru, a koliko je strašan utjecaj laži, prijetvornosti, gramzivosti, nezasitne sebičnosti i gaženja časti. Puno je životnih prilika u kojima ne možemo jasno vidjeti ishode, ali znamo da s vjerom u srcu i s ljubavlju prema čovjeku i svijetu imamo radosnu budućnost. Jednako tako puno je toga za što znamo da ne vodi k dobru.

Dragi vjernici, otvorimo srce iskrenosti i ne bojmo se vjernički slaviti Božić. Naime, na kraju svega što u životu gradimo ostaje malo, ako nema vjere, ako ne živimo kršćansku ljubav, ako se ne usudimo u svojoj malenosti pasti na koljena i moliti oproštenje. Ohlost je prvi grijeh. Ohlost pred Bogom ne umanjuje Boga, nego vrijeđa čovjeka i zatvara put do sreće.

7. Božićna vjera je i snaga i kompas i mjera svemu što susrećemo, jer smo u susretu s Kristom susreli puninu otajstva života. Nema ničega što je bilo i ničega što će biti, što nije sadržano u Riječi po kojoj sve postade (*usp. Iv 1,3*). U tome je naša sigurnost, u Isusu Kristu rođenom u Betlehemu.

Neka novorođeni Kralj, koji dolazi i koji nas grli u svome miru, blagoslovnom rukom dodirne sve vas, drage obitelji; svojom predanošću neka veseli i u ljubavi ujedinjuje vas, roditelji; svojim žarom neka privlači vas, djeco; svojom riječju i primjerom neka nadahnjuje vas, mladi; svojom žrtvom neka donese utjehu vama, bolesnici; svojom prisutnošću neka vrati sigurnost vama, osamljeni; svojim osmijehom neka pohodi i razvedri vas, razočaran i tužni; svojim korakom neka učvrsti vaše korake, tražitelji nade; a svojim pogledom neka otvori nove obzore, vama tražitelji istine.

Molimo Kneza mira da podari željeni mir zemljama i narodima pogodenim teškim ratovima. Svjedoci smo kako kršćani i u naše doba diljem svijeta, a posebno na Bliskom Istoku, doživljavaju progone.

Sin Božji je po Mariji došao na svijet. Molimo Presvetu Bogorodicu Mariju da nas ne odbije u našim molitvama, nego da svrne svoj pogled na nas i zagovara nas u svim potrebama. S pouzdanjem se preporučujemo i pomoći blaženoga Alojzija Stepinca koji je uzor nade i čiste savjesti u suvremenoj povijesti hrvatskoga naroda.

Svima vama, draga braćo i sestre u vjeri, i svima vašima, posebno onima koji su ovih dana daleko od vas te svima koji su s nama povezani putem radija i televizije, želim čestit i svet Božić!